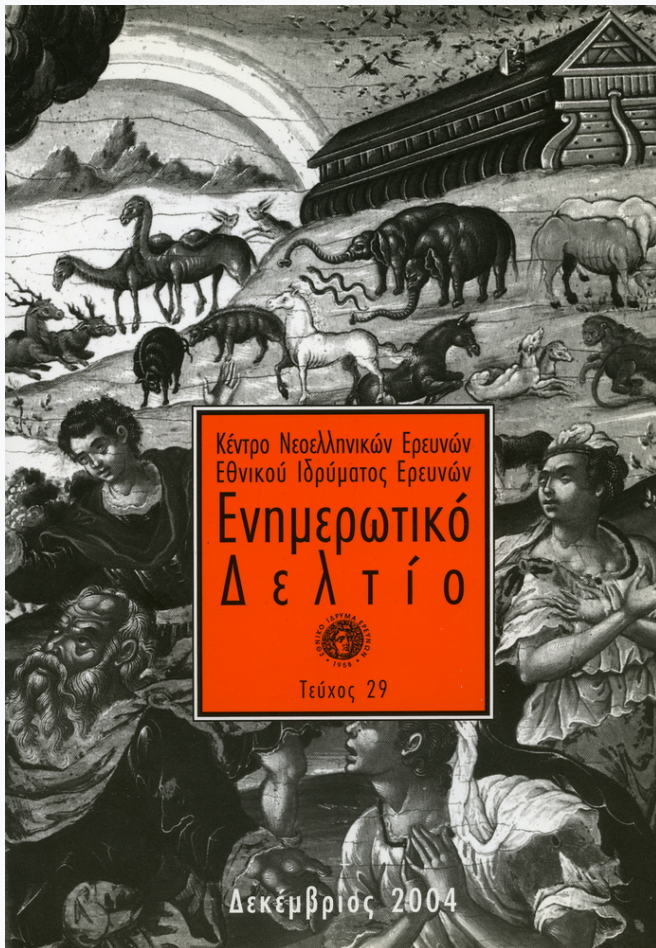

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 29 (2004)

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

doi: [10.12681/news.239](https://doi.org/10.12681/news.239)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ. (2009). *Ενημερωτικό Δελτίο*, 29, 83–86. <https://doi.org/10.12681/news.239>

**ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ
ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Το 1930, ιδρύθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση και το Πανεπιστήμιο Παρισίων, μια Έδρα Μετακλασικών και Νεότερων Ελληνικών και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.

Υπήρχε όμως ήδη στη Σορβόνη, από το 1912, μια υφηγεσία νεοελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας με κάτοχο τον Hubert Pernot. Το 1919, ο Pernot ίδρυσε και το Νεοελληνικό Ινστιτούτο της Σορβόνης [ΝΙΣ] που υπάρχει μέχρι σήμερα. Ο Pernot έγινε, το 1923, "καθηγητής χωρίς έδρα" και ανέλαβε, το 1930, τη νεοϊδρυθείσα έδρα νέων ελληνικών. Ο πρώτος αυτός καθηγητής νέων ελληνικών της Σορβόνης βγήκε στη σύνταξη το 1938. Σ' αυτόν οφείλει το Νεοελληνικό Ινστιτούτο όχι μόνο την ύπαρξή του αλλά και την πλουσιότερη Βιβλιοθήκη του που αποτελείται κυρίως από βιβλία που ανήκαν στον ίδιο. Ο Pernot ξεκίνησε επίσης, το 1925, μια σειρά εκδόσεων αφιερωμένων στη νεοελληνική γλώσσα και λογοτεχνία (18 τόμοι), την *Collection de l'Institut Néohellénique*.

Το 1938, ο André Mirambel, διαδέχθηκε τον Pernot ως Διευθυντής του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης, όχι όμως στην Έδρα Μετακλασικών και Νεότερων Ελληνικών που καταργήθηκε τότε και ξαναδημιουργήθηκε μόλις το 1983. Ο Mirambel, που ήταν τακτικός καθηγητής στη Σχολή Ανατολικών γλωσσών, δίδασκε και στη Σορβόνη ως ειδικός επιστήμονας (*chargé de cours*). Είχε βοηθό τον Γιώργο Σπυριδάκη.

Το 1970, ο Κωνσταντίνος Θ. Δημαράς διαδέχτηκε τον Mirambel ως επισκέπτης καθηγητής. Τον ίδιο χρόνο ιδρύθηκε και μια Έδρα Βυζαντινών και Νέων Ελληνικών που την ανέλαβε ο José Grosdidier de Matons. Εκείνη την εποχή άρχισε μια διχοτόμηση ανάμεσα στα βυζαντινά και τα νέα ελληνικά που διατηρείται ως σήμερα. Έτσι, αν και ήταν κάτοχος μιας έδρας νέων ελληνικών, ο J. Grosdidier δίδασκε μόνο τα βυζαντινά. Τον διαδέχτηκε σ' αυτή τη θέση ο βυζαντινολόγος Bernard Flusin.

Από το 1978 ως το 1983, η Αικατερίνη Κουμαριανού δίδαξε τη νεοελληνική γλώσσα και λογοτεχνία στη Σορβόνη ως επισκέπτρια καθηγήτρια και Διευθύντρια του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης.

Το 1983, ιδρύθηκε μια καινούργια Έδρα Νέων Ελληνικών την οποία ανέλαβε ο Guy Saunier μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 2003. Το 1988 δημιουργήθηκε και μια θέση αναπληρωτή καθηγητή την οποία κατέχει από τότε ο Michel Lassithiotakis (που είναι επίσης τακτικός καθηγητής νέων ελληνικών στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης).

Σε σύγκριση με το άλλο Τμήμα Νέων Ελληνικών του Παρισιού, στο πλαίσιο της Σχολής Ανατολικών Γλωσσών, το Νεοελληνικό Ινστιτούτο της Σορβόνης έχει τις εξής ιδιαιτερότητες: 1) διαθέτει μια "ιστορική" βιβλιοθήκη με χωριστό αναγνωστήριο και μια αίθουσα διδασκαλίας, 2) δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις μεταπτυχιακές σπουδές.

Ως προς τη βιβλιοθήκη πρέπει να υπογραμμιστεί πως είναι πολύ πλούσια (περίπου 33.000 τόμοι) και περιέχει ένα μεγάλο αριθμό πολύτιμων παλαιών βιβλίων του 17ου, του 18ου και του 19ου αιώνα που ανήκαν στον Émile Legrand και στον Hubert Pernot. Μπορούμε να πούμε πως την εποχή του Pernot η Βιβλιοθήκη του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης ήταν από τις πιο πλούσιες και πλήρεις νεοελληνικές πανεπιστη-

μιακές βιβλιοθήκες. Από τότε όμως η απόκτηση νέων βιβλίων έγινε χωρίς σύστημα, κυρίως ελλείπει σχετικών κονδυλίων αλλά και λόγω του όλο και μεγαλύτερου αριθμού των δημοσιευμένων βιβλίων στον τομέα μας. Πρέπει να προστεθεί πως ο Mirambel, που ήταν συγχρόνως καθηγητής στη Σχολή Ανατολικών Γλωσσών, είχε μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τη γλωσσολογία παρά για τη λογοτεχνία και δεν προμηθευόταν δυο φορές τα ίδια βιβλία για τη Σχολή Ανατολικών Γλωσσών και για το Νεοελληνικό Ινστιτούτο της Σορβόνης. Αυτή η κατάσταση, τις τελευταίες δεκαετίες, πήρε μεγάλες διαστάσεις. Επειδή τα ράφια της Βιβλιοθήκης δε χωρούσαν πια άλλα βιβλία, περίπου χίλιοι τόμοι και ανέκδοτες διατριβές συσσωρεύονταν στα τραπέζια του αναγνωστηρίου και στο πάτωμα της βιβλιοθήκης... Τα περισσότερα κλειδιά των βιβλιοθηκών είχαν χαθεί και τα ντουλάπια ήταν πάντα ξεκλειδωτά. Βέβαια, χρήματα συνεχίζουν να στέλνονται γενναιοδωρα από το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού και από το Πανεπιστήμιο Κύπρου· δεν αρκούν όμως πια για τη μόνιμη απασχόληση ενός βιβλιοθηκαρίου. Η επιτήρηση της βιβλιοθήκης ανατέθηκε κατά καιρούς σε απλούς φοιτητές, με τις συνέπειες που μπορεί κανείς να φανταστεί.

Όταν ανέλαβα τα καθήκοντά μου αποφάσισα να κλείσω τη βιβλιοθήκη για ένα χρόνο, έως ότου ολοκληρώθηκε ο γενικός έλεγχος του καταλόγου και των υπάρχοντων βιβλίων. Όσα βιβλία δεν είχαν καμία σχέση με τις νεοελληνικές σπουδές δόθηκαν στο Πανεπιστήμιο της Rouen. Τώρα όχι μόνο όλα τα βιβλία έχουν βρει τη θέση και τον αριθμό τους στη βιβλιοθήκη αλλά και μας περισσεύει αρκετός χώρος για μελλοντικές αποκτήσεις.

Τα οικονομικά του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης παραμένουν περιορισμένα και δεν επιτρέπουν προς το παρόν την πρόσληψη ενός μόνιμου βιβλιοθηκαρίου.

Παραδοσιακά, η κύρια δραστηριότητα του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης τοποθετείται στον τομέα των μεταπτυχιακών και της αξιοποίησης της έρευνας. Έχουμε φέτος στο νεοελληνικό Τμήμα πέντε μεταπτυχιακά σεμινάρια για τη μεταβυζαντινή λογοτεχνία (Μ. Λασιθιωτάκης), την πεζογραφία του 19ου αιώνα (R. Bouchet και Η. Tonnet), την ποίηση και την πεζογραφία του 20ού αιώνα (D. Kohler και Α. Ο. Ιακωβίδου) καθώς και τη νεοελληνική λαογραφία (Μ. Moser). Κάθε χρόνο γράφονται περίπου δεκαπέντε φοιτητές για μεταπτυχιακές σπουδές και γύρω στους πέντε με έξι υποψήφιους διδάκτορες.

Το Νεοελληνικό Ινστιτούτο της Σορβόνης δεν διαθέτει δικό του περιοδικό, αλλά άρθρα των συνεργατών του Ινστιτούτου δημοσιεύονται, στη γαλλική και στην ελληνική γλώσσα, στο περιοδικό της Γαλλικής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών, το *Revue des Études Néohelléniques* (διευθυντής: Η. Tonnet).

Με στόχο να ενδυναμώσω τις επιστημονικές δραστηριότητες του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης ξεκίνησα, το 2003, μια σειρά διαλέξεων (4 με 6 το χρόνο) που γίνονται στον ευχάριστο χώρο του Αναγνωστηρίου μας. Η επιτυχία αυτών των διαλέξεων ξεπέρασε κατά πολύ τις προσδοκίες μου· μετρήσαμε 55 ακροατές στην τελευταία διάλεξη του 2004.

Ο καθηγητής Guy Saunier, συνεχίζοντας την παράδοση του Hubert Pernot, ίδρυσε

το 1994 μια νέα σειρά εκδόσεων του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης, στο πλαίσιο του εκδοτικού οίκου της Σορβόνης. Μέχρι τώρα δημοσιεύτηκαν σ' αυτή τη σειρά μελέτες της D. Haas, του R. Bouchet και της E. Moser.

Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας δεν έχει αναπτυχθεί αρκετά στο πλαίσιο του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης. Τα μαθήματα απευθύνονται κυρίως σε ελληνόφωνους φοιτητές. Τα λίγα μαθήματα γλώσσας που υπάρχουν στο Τμήμα μας δεν εντάσσονται σ' ένα αυτοτελές δίπλωμα νέων ελληνικών αλλά αποτελούν προαιρετικά μαθήματα στο Πτυχίο Φιλολογίας και σε άλλα Πτυχία της Σορβόνης. Παρ' όλα αυτά, όπως προκύπτει από τους αριθμούς, υπάρχουν όλο και περισσότεροι φοιτητές της Σορβόνης που θέλουν να μάθουν νέα ελληνικά. Από το 2003 ο αριθμός φοιτητών του πρώτου επιπέδου αυξάνεται συνέχεια (12 το 2002, 22 το 2003, 35 το 2004). Το γεγονός αυτό είναι αξιοσημείωτο γιατί ο αριθμός των φοιτητών που μαθαίνουν αρχαία ελληνικά έχει μειωθεί σημαντικά.

Οι προοπτικές ανάπτυξης του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης είναι μάλλον καλές. Αν αυτή η ανάπτυξη επιβεβαιωθεί, έχουμε σκοπό να ζητήσουμε από το Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας την απόσπαση ενός καθηγητή της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που θα μας βοηθήσει στη διδασκαλία της γλώσσας.

Henri Tonnet
Διευθυντής του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορβόνης